

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 Рс 305108 21 Рев
Бања Лука, 20.10.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља В.В. из Б.Л., кога заступа пуномоћник Р.П., адвокат из Б.Л., против туженог ЈУ С.Ц. Б. Б.Л., кога заступа пуномоћник Д.М., адвокат из Б.Л., уз учешће умјешача на страни туженог М.З. из Б.Л., кога заступа пуномоћник Д.Т., адвокат из Б.Л., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 Рс 305108 21 Рсж од 28.06.2021. године, на сједници вијећа одржаној дана 20.10.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев туженог за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 1.316,25 КМ, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 Рс 305108 19 Рс од 08.02.2021. године, одбијен је као неоснован тужбени захтјев тужитеља да се поништи као незаконито рјешење туженог број ... од 19.02.2019. године, слиједом чега је Уговор о раду на неодређено вријеме број ... од 29.08.2018. године на основу којег је тужитељ распоређен на радно мјесто “Самостални стручни сарадник за културно-забавне и остале програме“ остао на снази, да се обавезе тужени да тужитеља врати на рад и да га распореди на радно мјесто „Самостални стручни сарадник за културно-забавне и остале програме“ или друго радно мјесто које одговара његовој школској спреми и радним способностима стеченим радом, те да му на име накнаде штете због незаконитог отказа уговора о раду, за период од дана престанка радног односа па до 08.10.2020. године, исплати износе као у изреци првостепене пресуде, као и да на захтјеване износе изгубљене зараде у означеном периоду на име тужитеља надлежним фондovima Републике Српске и Пореској управи уплати све доприносе и друге законске обавезе из радног односа (став 1. изреке). Тужитељ је обавезан да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 2.170,35 КМ (став 2. изреке).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 Рс 305108 21 Рсж од 28.06.2021. године, жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Одбијени су захтјеви странка за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељ, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев усвоји или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се изјављена ревизија одбије као неоснована, који приједлог у одговору на ревизију ставља и умјешач.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља: да се поништи као незаконито рјешење туженог којим му је отказан уговор о раду, слиједом чега остаје на снази уговор о раду на неодређено вријеме број ... од 29.08.2018. године; да се обавезе тужени да тужитеља врати на рад и да га распореди на радно мјесто које је обављао прије отказа уговора о раду или на друго радно мјесто које одговара његовој стручној спреми и радним способностима стеченим радом; да му надокнади изгубљену зараду за временски период од престанка радног односа до 08.10.2020. године и изврши уплату доприноса надлежним фондовима Републике Српске и Пореској управи на износе изгубљене зараде.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да из исказа саслушаних свједока, те писмених изјава датих код туженог, произлази да је тужитељ континуирано, намјерно и упорно напуштао радно мјесто без одобрења непосредног руководиоца и то у дане 17.10.2018. године, 18.10.2018. године, 22.10.2018. године, 19.11.2018. године, 30.11.2018. године, 13.12.2018. године, 17.12.2018., 25.12.2018. године у временском периоду како је то назначено у рјешењу туженог којим је тужитељу отказан уговор о раду; да је тужитељу достављено обавјештење о постојању разлога за отказ уговора о раду у којем су описани разлози за давање отказа уговора о раду; да је тужитељ туженом доставио одговор на обавјештење у којем је побијао све наводе туженог у вези напуштања радног мјеста; да је тужитељу од стране туженог 19.01.2015. и 25.11.2015. године изрицана дисциплинска мјера због напуштања радног мјеста у току радног времена без одобрења непосредног руководиоца.

На темељу тих чињеница, првостепени суд налази да је тужени у току поступка доказао да је тужитељ починио повреде радне дисциплине које су му стављене на терет рјешењем о отказу уговора о раду, те да су неосновани наводи тужитеља да је отказ уговора о раду тужитељу последица дискриминације од стране туженог због његове страначке припадности и мобинга од стране директора М.З., јер су тужитељу и прије мандата именованог изрицане дисциплинске мјере због непоштивања радне дисциплине. Налазећи даље, да је тужени имао овлаштење да тужитељу откаже уговор о раду без писменог упозорења из разлога што су му већ раније изрицане дисциплинске мјере због напуштања радног мјеста, позивом на одредбе члана 137, 138. став 1, 177. став 3. тачка 7, 179, 180. и 185. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16 и 66/2018, даље: ЗР), првостепени суд је закључио да је тужитељу на законит начин престао радни однос, односно да је тужитељ починио повреду радне обавезе из одредбе члана 89. став 1. тачка 4. подтачка 49. Правилника о раду, која му је стављена на терет, из којих разлога тужбени захтјев тужитеља је одбио у цјелости. Првостепени суд је образложио да у предметном парничном поступку постоји интерес умјешача на страни туженог да тужени успије у поступку, јер се против умјешача води парнични поступак по тужби тужитеља у којем захтијева накнаду штете због дискриминације, односно мобинга од стране туженог и умјешача који је обављао функцију директора туженог.

Одлучујући о жалби тужитеља, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења првостепеног суда. Међутим, имајући у виду опис повреде која је тужитељу стављена на терет, односно да је у означене дане напустио радно мјесто без одобрења непосредног руководиоца и да напуштање није евидентирано електронски у складу са Правилником о употреби система електронске евиденције и контролног радног времена код туженог, другостепени суд другачије квалификује учињену повреду, као тежу повреду радне обавезе из одредбе члана 179. став 3. тачка 7. ЗР, у вези са одредбом члана 89. став 4. тачка 7. Правилника о раду. Другостепени суд, даље, налази да су наступиле посљедице застаре вођења дисциплинског поступка за повреде из октобра мјесеца 2018. године (члан 184. став 1. ЗР), као и да је према одредби члана 89. став 4. тачка 7. Правилника о раду одлазак са рада везан за календарски мјесец (најмање три пута у току мјесеца), да је тужени у новембру 2018. године два пута напустио радно мјесто, па да за овај мјесец нема почињене повреде, а да је за мјесец децембар доказано да су повреде почињене, па да је тужени тужитељу правилно изрекао престанак радног односа. У односу на жалбене наводе да је тужитељ у оквиру радног мјеста обављао послове и ван сједишта послодавца, наводи да је тада био у обавези да се јави непосредном руководиоцу (са којим је сједио у канцеларији). У погледу жалбених навода којима се истицало да је супротно одредбама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП) дозвољено умјешачу на страни туженог учешће у предметној парници, образлаже да нису почињене повреде, да је поднесак о мијешању достављен на изјашњење и да исти из разлога вођења друге парнице има интерес за мијешање, а у сваком случају налази да учешће умјешача у овој парници није утицало на правилност првостепене пресуде. Из ових разлога жалбу тужитеља је одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита и ревизионим наводима није доведена у озбиљну сумњу.

Супротно ревизионим наводима, чињенично утврђење нижестепених судова је засновано на правилној оцјени изведених доказа (искази саслушаних свједока, службене забиљешке туженог, писмене изјаве радника дате у дисциплинском поступку, евиденције дежурних радника). Наиме, неосновано је позивање ревидента на исказ свједока Н.М. (непосредни руководиоца тужитељу) дат код суда у дијелу који је супротан службеним забиљешкама истога, које су сачињене непосредно по учињеним повредама и у којима је означено вријеме напуштања радног мјеста, као и да за наведено није дао одобрење. Надаље, без обзира што се првостепени суд неправилно позива на исказ свједока М.П. (рецепционар), јер иста није саслушана код суда, у доказном поступку је читана њена писмена изјава у којој се иста изјашњавала о одсуству тужитеља са радног мјеста. Исто тако, без обзира што се саслушани свједоци у својим изјавама код суда нису изјашњавали о тачним периодима одсуства, наведено је означено у њиховим писменим изјавама које су читане као доказ. Неосновано се приговара и томе да је прихваћена евиденција дежурних радника, која је у фотокопији и није овјерена, те да иста нема доказну снагу, јер утврђења нижестепених судова нису заснована само на овим евиденцијама, већ су исте доведене у везу са осталим изведеним доказима, као и што утврђење није засновано само на исказима свједока М.Д. и З.С., за које се у ревизији (што одговара стању списка предмета) наводи да раде у дворани О., а не у дворани Б. Правилност оцјене изведених доказа не могу довести у сумњу ни наводи да је према електронској евиденцији присуства на послу тужитељ у спорне дане радио пуно радно вријеме (код тога да код туженог постоји више улаза односно

излаза из дворане, те да је електронска евиденција само на главном улазу), као ни наводи да је тужитељ у спорном периоду плаћен за пуно радно вријеме.

Према тако утврђеним чињеницама, тужитељ је у дане 13.12.2018. године (у термину 12,05 до 13,55 часова), 17.12.2018. године (у термину 8,00 до 8,40 часова) и 25.12.2018. године (у термину 8,15 до 9,00 часова и од 10,50 до 13,10 часова) напустио радно мјесто без одобрења непосредног руководиоца, те без регистрације у електронској евиденцији. Тужени је описано понашање тужитеља квалификовао као непоштовање радне дисциплине и подвео под одредбу члана 89. став 1. тачка 4. подтачка 49. Правилника о раду (непридржавање одлука послодавца), у вези са одредбом члана 179. став 3. тачка 7. ЗР, за коју повреду му је изрекао дисциплинску мјеру отказа уговора о раду.

Стоје ревизиони наводи да наведена повреда радне обавезе према Правилнику о раду није предвиђена као тежа повреда радне обавезе и да се за исту према одредби члана члана 138. став 2. ЗР и члана 90. став 2. Правилника о раду не може отказати уговор о раду без претходног писменог упозорења (којег у конкретном случају није било), као и да се сходно истој одредби и одредби члана 138. став 2. ЗР, тужени није могао позивати на одлуке дисциплинске комисије донесене прије ступања на снагу ЗР, односно по протеку године дана од учињене повреде.

Међутим, другостепени суд правилно налази да наведено није утицало на законитост изречене дисциплинске мјере.

У дисциплинском спору законитост одлуке која је предмет радног спора зависи од истинитости чињеница на којима је заснована, што је предмет испитивања од стране суда. При испитивању законитости изречене дисциплинске мјере, суд може вршити преквалификацију радње повреде радне обавезе, не мијењајући њен чињенични идентитет. У конкретном случају, другостепени суд, супротно ревизионим наводима, правилно учињене повреде квалификује као тежу повреду из одредбе члана 179. став 3. тачка 7. ЗР, према којој се раднику може отказати уговор о раду ако не поштује радну дисциплину, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца, у вези са повредом из члана 89. став 4. тачка 7. Правилника о раду, према којој се може отказати уговор о раду ако радник не поштује радну дисциплину – неоправдано касни на посао, односно одлази са рада прије утврђеног радног времена најмање три пута у току мјесеца. За наведену тежу повреду радне обавезе се може отказати уговор о раду без услова које прописује одредба члана 138. став 2. ЗР и члана 90. став 2. Правилника о раду.

Према томе, у поступку код суда тужени је изведеним доказима доказао да је тужитељ починио повреде радне обавезе за које му је оспореним рјешењем отказан уговор о раду, односно да му је радни однос престао у складу са законом. На законитост наведеног рјешења није од утицаја то што у изреци истога нису означене радње којима су повреде учињене, с обзиром да је у образложењу рјешења јасно означен начин, мјесто и вријеме извршења повреде радне обавезе, што значи да рјешење у својој цјеловитости садржи основне елементе одлуке о изрицању дисциплинске мјере, без којих она не може опстати.

Ревизионим наводима се понављају и наводи из жалбе, да у предметној парници није у складу са одредбама ЗПП дозвољено учешће умјешача на страни туженог. Иако је упитан правни интерес умјешача у овој парници, правилно другостепени суд закључује, кад би се и радило о повреди, да иста није утицала на правилност одбијања тужбеног захтјева у предметној парници.

Сагласно датим разлозима, ревизија туженог је одбијена, примјеном одредбе члана 248. ЗПП.

Захтјев туженог за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 1.316,25 КМ, је одбијен јер се не ради о нужном трошку, у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић